

גד אבג מיי" ט"ט
מט"ו זכיה ומתא
הלכס יז טו"ט ע"ה
סימן רמח טפ"ט פ'
גה ד מיי" ט"א מט"ו
נחלות ה' י"א ט"ט
עשין ז טו"ט ע"ה
ט"ו ז טפ"ט פ' :

גו ה מיי" ט"ט פ"ג
א טפ"ט ט"ט טו"ט
ח"מ סימן רמח טפ"ט ג'
גו ה מיי" ט"ט פ"ג
טו"ט ט"ט טפ"ט פ' :

רבינו גרשום

נכסי לפתא . לוקטרי
ובתרה לירחאי. ולא הוה
יה אלא חד בת אחת
בעל לאחר מיתת
הזקנה וקא תבע
ירושא אשתו שהיתה
ראיה לירש : אמר רב
הוגא. ברין הוא דיהבינן
ליה דבחי משמע ציוות
ההואגברא כמאןאמבר
ובתרה לירחאי אי לירתי
ירחאי תירתי לירתי
ירחאי דהיינו בעל
ובתרה את אשתו. ועב
ענן אמר לירחאי. פקיד
אלא דייק' מינה לירתי
ואין לבעל כלום
אלא לאחי אשתו. והל'
כוותיה דרב ענן . היא
הדואיל שמתה אשתו
קידם שהיתה מוחזקת
לא ירתי בעל : כמ"ל
דבר הוגא. דאמבר לירחאי
ולירתי ירחאי סבר
דבעל נוטל בראוי
כבמוחזק בחייה : אמר
רבין ואילעוד רב. הוה כלומר
דיון זה נפתח בגדילים
כלומר רב הוגא שהיה
גדול אמר תחלה דבעל
ירתי. ונסתיים בקטנים.
כלומר ואם שאני קפון
לגבי רב הוגא אני
אסימו ואפדשו מעמא
דריב הוגא כל האומר
אחרין כגון זה שאמר
ובתרה לירחאי כאומר
מעכשו יהא בכח
אחרין הלכך יהא
כמוחזקת וירש איהא
הבעל. אמר רבא מסתבר
שפטייהו דבני פירבא.
רקעו הלכתא כרב
ענן משום דלא היתה
מוחזקת ביר אשתו
לפיכך אי קדמא סבתא
ובין קידם מיתת אשתו
לבת ואינה מוחזקת :

לירתי ולא לירתי ירתי . ואל"ת הא דאמר בפירקין לקמן (דף ק"ט):
נכסי לך ואחרין לפלוני ואחרין אחרין לפלוני מת ראשון
קנה שני ואם מת שני בחי ראשון יחזרו נכסים לירשיו הראשון ולרב
ענן להכח דלומר ולא לירתי ירתי אמאי נקט ההם אחרין לפלוני
הא אפי' לא היה שלישי אלא אמר
נכסי לך ואחרין לפלוני ותו לא מת
שני בחי ראשון יחזרו לירשיו ראשון
וי"ל לשמועין דלאם מת שני בחי
ראשון לא יהא שלישי : אמר רב
פפא הלכתא דלין הבעל נוטל בראוי.
אבל שכן נוטל כדפירש הקוגנטוס
דכיון (א) דלעו יורש אלא הוא זוכה
בנכסים מיד וברשותו בלא השבח ולהכי
לא תשיב במתניתין בפ"י ש' צבור
(במדות דף נ"ג. ושם ד"ה ולא) גבי
הכהו דלין נוטלין בראוי כבמוחזק
משום דבעל יש לו שבח והוא הדיון
נמי דלא שקיל בעל במלות אשתו אפי'
במה שותה אשתו מנכסי מלוג דהא
זקן נמי הוה נכסי מלוג כדמוכח
מתניתין דמילתא האשה (במדות דף
ס"ה) ואפי' הכי משמע בפרק שור
שנגד ר' ה' (ב"ב דף מ"ג) דלא ירית
בגרושה דלא תשיב מלוג רחוי בצבור
והוא הדיון לגבי בעל והאי דשביק
בעל דלירתי בה ונקט צבור שאינו
נוטל פי שנים במלוג היינו משום
לגבי צבור איפליגו אמוראי בשמעתין

אבל הוא הדיון בעל כדפירשיו וליכא להקשויה דלמאי לא עריב ותני להו
בהדי הדדי דלין הבעל וצבור נוטלין בראוי כבמוחזק ונוטלין במלוג משום
לגבי צבור משנה שלימה היא בצבורות (נ"ג) דלין נוטל בראוי אבל
בעל דלין נוטל בראוי לא תשכח לא משנה ולא ברייתא אלא מומר דא"ר
אבהו וממוזגו פי משמיה דרבי יהושע בן קרחה לעיל בפירקין (דף ק"ט):
ואין הבעל נוטל פי שנים במלוג וכל שכן בשבח והא דלא נקט שבח
משום דמשבח לא הוה שמעינן מלוג הוה רחוי דהא איכא למאן
דלמר דאפי' לרבין הוה מלוג מוחזק דמאן דביבא דמיא ולהכי נקט
רב פפא מלוג דלין הצבור נוטל פי שנים דשמעינן מינה כל שכן שבח
ואפי' לגבי בעל וצבור תשיבין מלוג רחוי לגבי כחוצת אשה חשיבא
מוחזקת וגובה אשה כחוצתה ממלוג וש"פ שאינה נוטלת לא מן השבח
ולא מן הראוי כדתנן בצבורות (דף נ"ג. ושם) אפי' הכי גביא ממלוג
דסתנן הכותב (במדות פ"ד) מי שמת והניח אשה ובע"מ וירשין והיה
לו פקדון או מלוג ביד אחרים רבי קרפון אומר ינתנו לוטל שבהן רבי
עקיבא אומר ינתנו לירשין שבוין לריבין שבעה ואין הירשין לריבין
שבעה אלאמא אפילו לרבי עקיבא חי לא לריבכה שבעה היתה גובה
אבל לפי שריבכה שבעה גובין הירשין ותו לא תגבי האשה
מהן דהוה להו מטלטלי דיתמי ולא משתעבדי ואם גבו
קרקע

דבן ירית בראוי : ומקשינן מכלל דרב הוגא סבר כו' . מדלוקמנא טעם
רב רב הוגא דאמר ירית בעל ס"ל דבעל נוטל בראוי : א"ר"א . לפירושי טעמא דרב הוגא קאמי : נפתח . הסתחיל . בגדולים . רב הוגא : בקטנים .
כן רב אלעזר ועלמנו קרי קפון גבוי רב הוגא : כאומר מעכשיו . וכיון דלמר ובתרה לירחאי דהיינו לבת היינו נמי כמו שאמר מיד אני טוען אהו גוף
הקרקע לבתי אלא שזקנתי הולכל פירות בחייה ואחר כן תקח בתי או יכא ירתי בעל שפיר קא ירית מוחזקת : מסתברא שפיר דבני מעריבא . מהיום
ולאחר מיתה והלכך הוה להו ז' הבת מוחזקת בראוי נכסים וכו' קא ירית בעל שפיר קא ירית מוחזקת : מסתברא שפיר דבני מעריבא . מהיום
דחשבי להו רחוי לגבי בת ולא מוחזק דליכא למימר כאומר מעכשו דמי דהא אם קדמה הזקנה בחייה ומכרה לאחרים זבינה זביני ובשמתות
הזקנה אפי' אם היתה הבת קיימת לא תטול כלום כדאמרין בכחוצות ולקמן בפירקין (דף ק"ט) נכסי לך ואחרין לפלוני אם קדם הראשון ומכר
מה שמכר מכר ואין לשני אלא מה ששייר ראשון ואם לא שיייר כלום לא שקיל מידי והלכך בעל לא ירית דאשתו לא יהא הוחזקה כלל בדיני נכסים
בחייה שהרי היתה הזקנה יכולה למכור לגמרי מה שאין כן במתנת מהיום ולאחר מיתה וגמלא שחף גוף הקרקע לא הוחזק לבת בחייה הזקנה
וגם בשמתה הזקנה אין הבת בחייה להיריש המוחזק לה לבעל : א"ר פפא הלכתא אין הבעל נוטל בראוי כבמוחזק . בראוי ממש כגון לירש את
אשתו בצבור בגמלה שגפלה לה לאחר מיתה אחת רב פפא לשמועין דלא ירית (ב) דהא כולי עלמא מודו דלא ירית כדילפינן
קמיה בפירקין דלעיל (ד' ק"ט) בדיה תביב גבצנת פנתם בן דרב הוגא לא פליג אלא בלחמין וכדפירש ר"ל דכל האומר אחרין כאומר
מעכשו דמי אבל בראוי דפליגי . בדיה רבין ורבנן כגון חפורה היה וכו' קא ירית בעל שפיר קא ירית מוחזקת : מסתברא שפיר דבני מעריבא . מהיום
נוטל אלא ודאי הבעל נוטל שהרי כשמתה יורש את כל נכסים שהיתה מוחזקת בהן וכי גלגלי פירי ברשותיה גלגלי דניה דפליגי רבין
בצבור דהתם היינו טעמא כדאמרן לעיל (ד' ק"ט) לתת לו מתנה קרייה רחמנא אבל גבי בעל ליכא למימר הכי ועוד דאפילו צבור
כה"ג דליכא יורש אחר אלא הוא יורש כל נכסי אביו הכל מודים שייכים הכל ואפילו שבה הראוי דהא כי אשכוח ברשותיה אשכוח :
ואין הצבור נוטל בראוי כבמוחזקת : כרבנן כגון דהוי שלופי והוה תמי ששפתנה שמן על ידי שבה ששכחו אחר מיתה אביו אבל ייקלף ואליס
לרעא ואסקא שירטון שעדיין שמן הראשון עליהם הכל מודים דשקיל חלק בצורה אבל ענבים וצלרם לא שקיל צבור פי שנים אפי'
רבי וט"פ שעדיין לא נשתנה שמן משום דשבח שהשכחו יתומים הכל מודים דלא שקיל ומיהו היכא דמת צבור בחי אביו צבור של צבור
וירשין חלק בצורה עם אחי האב דומיא דבנות לפתח וכדפירשין לעיל בפירקין (ד' ק"ט) קטן ד"ה ושיטה) כדתניא בלחמין וכדפירשין דכחוצות
ובלחמין בלכות גדולות וירשמי יתף לה ריש לקיש לאמר משפט לענין כפילה ולאמר משפט לענין פאטוה כו' כדפירשין
לעיל : ואין הצבור נוטל פי שנים במלוג . ואפילו בשטר בין שגבו קרקע בין שגבו מעות דלאו האי קרקע ולא הוה מעות שכן לרשון
אבוהן והוה ליה רחוי ואי תפיס עלה משכון אפי' לרב פפא צבור נוטל פי שנים דקיימא לן (גיטין דף ל"ו) בעל חוב קונה משכון :

נכסי לפתא . לוקטרי . ואל"ת הא דאמר בפירקין לקמן (דף ק"ט):
נכסי לך ואחרין לפלוני ואחרין אחרין לפלוני מת ראשון
קנה שני ואם מת שני בחי ראשון יחזרו נכסים לירשיו הראשון ולרב
ענן להכח דלומר ולא לירתי ירתי אמאי נקט ההם אחרין לפלוני
הא אפי' לא היה שלישי אלא אמר
נכסי לך ואחרין לפלוני ותו לא מת
שני בחי ראשון יחזרו לירשיו ראשון
וי"ל לשמועין דלאם מת שני בחי
ראשון לא יהא שלישי : אמר רב
פפא הלכתא דלין הבעל נוטל בראוי.
אבל שכן נוטל כדפירש הקוגנטוס
דכיון (א) דלעו יורש אלא הוא זוכה
בנכסים מיד וברשותו בלא השבח ולהכי
לא תשיב במתניתין בפ"י ש' צבור
(במדות דף נ"ג. ושם ד"ה ולא) גבי
הכהו דלין נוטלין בראוי כבמוחזק
משום דבעל יש לו שבח והוא הדיון
נמי דלא שקיל בעל במלות אשתו אפי'
במה שותה אשתו מנכסי מלוג דהא
זקן נמי הוה נכסי מלוג כדמוכח
מתניתין דמילתא האשה (במדות דף
ס"ה) ואפי' הכי משמע בפרק שור
שנגד ר' ה' (ב"ב דף מ"ג) דלא ירית
בגרושה דלא תשיב מלוג רחוי בצבור
והוא הדיון לגבי בעל והאי דשביק
בעל דלירתי בה ונקט צבור שאינו
נוטל פי שנים במלוג היינו משום
לגבי צבור איפליגו אמוראי בשמעתין

אבל הוא הדיון בעל כדפירשיו וליכא להקשויה דלמאי לא עריב ותני להו
בהדי הדדי דלין הבעל וצבור נוטלין בראוי כבמוחזק ונוטלין במלוג משום
לגבי צבור משנה שלימה היא בצבורות (נ"ג) דלין נוטל בראוי אבל
בעל דלין נוטל בראוי לא תשכח לא משנה ולא ברייתא אלא מומר דא"ר
אבהו וממוזגו פי משמיה דרבי יהושע בן קרחה לעיל בפירקין (דף ק"ט):
ואין הבעל נוטל פי שנים במלוג וכל שכן בשבח והא דלא נקט שבח
משום דמשבח לא הוה שמעינן מלוג הוה רחוי דהא איכא למאן
דלמר דאפי' לרבין הוה מלוג מוחזק דמאן דביבא דמיא ולהכי נקט
רב פפא מלוג דלין הצבור נוטל פי שנים דשמעינן מינה כל שכן שבח
ואפי' לגבי בעל וצבור תשיבין מלוג רחוי לגבי כחוצת אשה חשיבא
מוחזקת וגובה אשה כחוצתה ממלוג וש"פ שאינה נוטלת לא מן השבח
ולא מן הראוי כדתנן בצבורות (דף נ"ג. ושם) אפי' הכי גביא ממלוג
דסתנן הכותב (במדות פ"ד) מי שמת והניח אשה ובע"מ וירשין והיה
לו פקדון או מלוג ביד אחרים רבי קרפון אומר ינתנו לוטל שבהן רבי
עקיבא אומר ינתנו לירשין שבוין לריבין שבעה ואין הירשין לריבין
שבעה אלאמא אפילו לרבי עקיבא חי לא לריבכה שבעה היתה גובה
אבל לפי שריבכה שבעה גובין הירשין ותו לא תגבי האשה
מהן דהוה להו מטלטלי דיתמי ולא משתעבדי ואם גבו
קרקע

דבן ירית בראוי : ומקשינן מכלל דרב הוגא סבר כו' . מדלוקמנא טעם
רב רב הוגא דאמר ירית בעל ס"ל דבעל נוטל בראוי : א"ר"א . לפירושי טעמא דרב הוגא קאמי : נפתח . הסתחיל . בגדולים . רב הוגא : בקטנים .
כן רב אלעזר ועלמנו קרי קפון גבוי רב הוגא : כאומר מעכשיו . וכיון דלמר ובתרה לירחאי דהיינו לבת היינו נמי כמו שאמר מיד אני טוען אהו גוף
הקרקע לבתי אלא שזקנתי הולכל פירות בחייה ואחר כן תקח בתי או יכא ירתי בעל שפיר קא ירית מוחזקת : מסתברא שפיר דבני מעריבא . מהיום
ולאחר מיתה והלכך הוה להו ז' הבת מוחזקת בראוי נכסים וכו' קא ירית בעל שפיר קא ירית מוחזקת : מסתברא שפיר דבני מעריבא . מהיום
דחשבי להו רחוי לגבי בת ולא מוחזק דליכא למימר כאומר מעכשו דמי דהא אם קדמה הזקנה בחייה ומכרה לאחרים זבינה זביני ובשמתות
הזקנה אפי' אם היתה הבת קיימת לא תטול כלום כדאמרין בכחוצות ולקמן בפירקין (דף ק"ט) נכסי לך ואחרין לפלוני אם קדם הראשון ומכר
מה שמכר מכר ואין לשני אלא מה ששייר ראשון ואם לא שיייר כלום לא שקיל מידי והלכך בעל לא ירית דאשתו לא יהא הוחזקה כלל בדיני נכסים
בחייה שהרי היתה הזקנה יכולה למכור לגמרי מה שאין כן במתנת מהיום ולאחר מיתה וגמלא שחף גוף הקרקע לא הוחזק לבת בחייה הזקנה
וגם בשמתה הזקנה אין הבת בחייה להיריש המוחזק לה לבעל : א"ר פפא הלכתא אין הבעל נוטל בראוי כבמוחזק . בראוי ממש כגון לירש את
אשתו בצבור בגמלה שגפלה לה לאחר מיתה אחת רב פפא לשמועין דלא ירית (ב) דהא כולי עלמא מודו דלא ירית כדילפינן
קמיה בפירקין דלעיל (ד' ק"ט) בדיה תביב גבצנת פנתם בן דרב הוגא לא פליג אלא בלחמין וכדפירש ר"ל דכל האומר אחרין כאומר
מעכשו דמי אבל בראוי דפליגי . בדיה רבין ורבנן כגון חפורה היה וכו' קא ירית בעל שפיר קא ירית מוחזקת : מסתברא שפיר דבני מעריבא . מהיום
נוטל אלא ודאי הבעל נוטל שהרי כשמתה יורש את כל נכסים שהיתה מוחזקת בהן וכי גלגלי פירי ברשותיה גלגלי דניה דפליגי רבין
בצבור דהתם היינו טעמא כדאמרן לעיל (ד' ק"ט) לתת לו מתנה קרייה רחמנא אבל גבי בעל ליכא למימר הכי ועוד דאפילו צבור
כה"ג דליכא יורש אחר אלא הוא יורש כל נכסי אביו הכל מודים שייכים הכל ואפילו שבה הראוי דהא כי אשכוח ברשותיה אשכוח :
ואין הצבור נוטל בראוי כבמוחזקת : כרבנן כגון דהוי שלופי והוה תמי ששפתנה שמן על ידי שבה ששכחו אחר מיתה אביו אבל ייקלף ואליס
לרעא ואסקא שירטון שעדיין שמן הראשון עליהם הכל מודים דשקיל חלק בצורה אבל ענבים וצלרם לא שקיל צבור פי שנים אפי'
רבי וט"פ שעדיין לא נשתנה שמן משום דשבח שהשכחו יתומים הכל מודים דלא שקיל ומיהו היכא דמת צבור בחי אביו צבור של צבור
וירשין חלק בצורה עם אחי האב דומיא דבנות לפתח וכדפירשין לעיל בפירקין (ד' ק"ט) קטן ד"ה ושיטה) כדתניא בלחמין וכדפירשין דכחוצות
ובלחמין בלכות גדולות וירשמי יתף לה ריש לקיש לאמר משפט לענין כפילה ולאמר משפט לענין פאטוה כו' כדפירשין
לעיל : ואין הצבור נוטל פי שנים במלוג . ואפילו בשטר בין שגבו קרקע בין שגבו מעות דלאו האי קרקע ולא הוה מעות שכן לרשון
אבוהן והוה ליה רחוי ואי תפיס עלה משכון אפי' לרב פפא צבור נוטל פי שנים דקיימא לן (גיטין דף ל"ו) בעל חוב קונה משכון :

(א) [לעיל ק"ט. ב"ב מ"ג]:
(ב) [לעיל ק"ט. ט"ז]:

דגרות הבי"ח
(ה) רש"ב"ם ד"ה אמר
רב הוגא וכו' דכיון שמתה
לבית לירשנה והרי זמנה :
(ג) ד"ה א"ר פפא וכו'
דלא ירית דהא כ"ע
מודו וכו' דלין הבעל
נוטל ודאי הבעל כ"ל
ומיתת אלא מתחם :
(ד) הוסי' ד"ה אמר רב
פפא וכו' דכיון דליכא
יורש אחר אלא הוא זוכה
בנכסים וכו' ולהכי לא
תשיב בעל מתחמי וכו'
דלין טעלין בשבח ולא
בכחיו כבמוחזק

יש נוחלין

פרק שמיני בבא בתרא

קבו

עין משפט נר מצוה

(א) [ג' רב עוקבא] :
(ב) [פאן סיד מ'ס ל'טל
והא דאמ' כ"י כ"ט] :
(ג) [ב'טעט ע' ו'ט'] :

[כ"א אהי]

רבינו גרשום

דאבא : ובטלה שעמו
פלגי ישאם הבכור ליה
סאביו ושאר אוחה
מלה בירו ויול מנה
חלק כדפשוט והחלק של
הבכורה ויול המחצית
בלבר וחצי האחר
ליוקו ביניהן האחים
וכאן פטא ויול מחצית
ממה חלק בכורה
שישם דלא דמי הא
מלה שעמו למלה
שישנה אצל אחרים
דדיהם לא מוחק הכא
מוחק והואיל ויש לה
שם מלה ברין הוא
דלא שקיל מינה חלק
בכור : אבל האיה
דמוחק הוא מחני ליה
דשקל פלג דבכורה :
ל"א במלה שעמו פלגי.
כלומר אש"ג דפסוק רב
פאא הלכת' הני פלי
במלה שישנה אצל
אחרים אבל במלה
שעמו פלגי עליה בני
מעבא(א) דשקיל מינה
פי שנים בכור שמיחה.
ליתומים ואמר איראונני
שיתשבו נכסים של
אבא עד שתתנו לי
חלק בכורתי ולא ירו
אלא השבירו אש"ג
דאמר לעיל אבל בני
בתים כ"י השבירו נוטל
פי שנים אף בשבח
משום דמתתרו היה
מחאה בענינים ובצורו.
הואיל שהיו משורחין
בתי אביהן ולא דרכום
אלא בצורם לבד וימיה
על הבצירה בצורה לא
חשיב שבה כל כך אש"ג
שפורו וצורם שקיל
לראשונם ונכסים מוצרי
ואינו מנה להם כלום
הואיל דמיה וכן בני
ביתיהם ומסוקים אבל
דרכום שכבר שנתנו
שעמיהו הוא אש"ג
בדורה אש"ג שמיחה
אינו נוטל פי שנים
בין : רב יוסף אמר
אפי' דרכום אש"ג מיה
מיחה ונוטל : ומקשי'
הא תרו השתא פטרא
שהשבו ויתומים ולא
פטא לירא דאבותיה
נחו לו דמי היוק
ענינשאם דרכום הרבה
אבידות מהו והריבה
מתפורת מהן אוחה
היוק ישלפו ליה ולא
נוטל פי שנים : והא
רב עוקבא (ג) דאמר
דבר ופשוט שנתנו כ"י
מוקים לה בניהן : חלק
כפשוט . שלא נפל פי
שנים : ויתר באותה
שדה . ולא יתיבין ליה
באותה שדה י' אלא
אם כפשוט אבל בשאר
[הנכסים] לא יתרו : ושאר
בכל הנכסים . דבשאר
נכסים נמי לא שקיל פי
שנים . אין לבכור נכסי
אביו כלום קודם חלוקה
לכומר לא ליתן והא
לכסור . הלכך מה
דאמא ליריה אוחה
שדה בלבד שחלק עם
אחיו ולא נפל ממנה
אלא כפשוט באותה
שדה כפשוט באותה

במלה שעמו . שהבכור נחייב לאביו : **פלגי** . חלק בכורה יחלקו
ביניהן איזה מעכב פלגא ונתן לאחיו פלגא דהוי ליה ממון המוטל
בספק וחולקין דאין ידוע אי חשיב מוחק לאביו שהרי הבכור רואה
הוא לשעבר נכסיו לאביו לגמרי ובענין יפה גמר ומקני נכסיו לאביו
כדי שיהא לביו מוחק בהך מלה
ויטול בה *חותן פי שנים לא למח לא
שלא משאר מלה מלה פלגי . יש
לשנות אחרים ולא נתישבו לפי הלשון
הכתוב בספרים והא דאמר' כל
האומר אחריו כחומר מעכשו דמי
לאו מילתא היא אלא כשלו מתם
דאמר רבה מסתבר טעמא דבני
מעבדא כו' וכל היכא דאמר נכסיו לך
ואחריו יורשתי מת ראשון קנו יורשי
הקוין או יורשי ורשין הקודמין יורשו
אבל בעל לא דאין הכעל נוטל בראוי
ואם נתן הנכסים לבת מהיום ולאחר
מיחה אש"ג שמתה בחיי הזקנה הבעל
יורשה והואיל להמוחקה בגוף הקרקע
בחי' הקנה : **אמר רב הונא אמר**
רב אשי . אש"ג דלוקומנא לדברי
הכל דאין הבכור נוטל פי שנים בשבח
השמיני יתומים לאחר מיחה אביה
מיהא אם מיחה ואמר אל תשצרו
חלקי אלא חלוק מיד ואשצתי אני שני
חלקים שלי ואטול כל שבחן והן
נתיאשו מלחוק והשצו הנכסים
הרי מיחה בהן ויטול פי שנים דהא
פסקין לקמן ש' לו לבכור פי שנים
קודם חלוקה משעה שחנן לזכות
בצבורתו והרי חפליטול חלקו לאחר
זוהה בחלק בטרורו מיד כל מוקם
שהוא הלכך נכסין דידיה אשצתי **אמר**
רבה מסתברא מילתא דרב אשי .
דיטול הבכור פי שנים בשבח שהשצו
יתומים בשביל מחאתו כשמיחה
בענינים מחוזרים ובלרום היתומים

אמר רב הונא אמר רב
אסי . בכור שמיחה מיחה אמר רבה מסתבר
מעמיה דרב אסי 'בענבים ובצרות זיתים
ומסקים אבל דרכום לא רב יוסף אמר אפילו
דרכום דרכום מעיקרא עינבי השתא חמרא
כדאמר רב עוקבא בר חמא ליתן לו דמי היוק
ענביו ה"ג נתן לו דמי היוק ענביו **אמר**
איתמר רב עוקבא בר חמא אהא דאמר
רב יהודה אמר שמואל בכור ופשוט שהניה
לתן אביהן ענבים ובצרות זיתים ומסקים
בכור נוטל פי שנים אפילו דרכום דרכום
מעיקרא עינבי השתא חמרא אמר אמר
עוקבא בר חמא ליתן לו דמי היוק ענביו :
אמר רב אסי . בכור שנמל חלק בפשוט ויתר
מאי ויתר רב פפא משמיה דרבא אמר ויתר
באותה שדה (ה) רב פפי משמיה דרבא אמר
ויתר 'בבל הנכסים כולן רב פפא משמיה
דרבא אמר ויתר באותה שדה קא סבר אין
לו לבכור קודם חלוקה (ומה דאתא ליריה
אחיל אידך לא אחיל) ורב פפי משמיה
דרבא אמר ויתר בכל הנכסים כולן
קא סבר יש לו לבכור קודם חלוקה
ומדאחיל בהא אחיל בכוליהו יאהא דרב פפי
ורב פפא אלא מכללא איתמר דההוא בכור דאזיל
ובין נכסי יודיה ורפשוט אזול יתמי בני פשוט
למיכל תמרי [מהנהו לקורות מחונהו]
אמרי להו קרובים לא מיסתייא דובנתיהו
לנכסיהו אלא מימרא נמי מחיתו להו אתו
לקמיה דרבא אמר להו לא עשה ולא כלום
מר

קרקע בחוב אביהן היא חזרה וגובה מהן
בשבעה כדין בעל חוב או אם פטרה מן
השבעה גובה ממלה שהיא ביד אחרים אפי' לר"ע
ודלא כאבא שאלו בן איתא מרים ואין לומר
דההוא כרבי איתא אבא לרבנקהו מלה ראויה
דהא לא משתמיט התם שום תאמרו לא לוקומי
כרבי משמע דליכא מחל דפליג אלא כ"ע
אית להו מלה מוחזקת לגבי כתובה
ובזמן הזה דתקינו גלוויס דבגיה אשה
ובעל חוב ממטלתי דיתמי כמו מוקרקעי
יתומין שגבו בחובה אביהן בין מקרקעי
בין ממטלתי חזרה אשה וגובה מהן כי
הכי דמקרקעי משום דר' נתן חשיב כאילו
נצחן אביהן ממייס הכי נמי בממטלתי ולכ"ד
עיון דרב פפא סבר הכא בין גבו קרקע
בין גבו מעות אין לו אם כן סבר שעבודא
לאו דלורייא דשליה גטי פשוט (קמ"ד
קמ"ה) מדמי להו אהדרי ובפרק קמח
דקדושין (ד' יג:) סבר רב פפא שעבודא
לאורייא : **ובבבבב** . שעמו פלגי . לא משום
דק"ל ממון המוטל בספק חולקין דהא לא
ק"ל ככומוס כדפרישית לעיל (ל"ד
ל"ה) אלא חקתא חכמים היא הכא ובמקום
שמפרש בהדיא דחולקין : **אמר**
דרכום לא : לפי הקושי' דטעמא משום
השצו דקנאו בשני קאי דהיינו פריך מעיקרא
ענבים והשתא חמרא הא איכא למ"ד
בהגוזל קמח(ב"ק ל' ט"ה) שניו במקומו
עומד : לא

נח א מיי' פ"ג מהל' תלות הלכה ה סמך ע"ז לו טו"ט ח"מ ס"י רע"ט ט"ז :
נב ב ג מיי' טס ה"ג ו ועיין בהשגות ובמגיד משנה עוש"ט טס טע"ט ט' :
ס ד ה מיי' טס טו"ט טס טע"ט ט' :

הנהגות הב"ח

(ה) נב' מאי ויתר רב פפא וכו' באותה שדה קא סבר אין לו לבכור קודם חלוקה ומה דאתא ליריה אחיל אידך לא משמיה דרבא וכו' כולן קא סבר ית לו : (ג) רשב"ס ד"ה סכר וכו' לת לו מלי ממיל כ"ל ומסת' הלך ממך :

הנהגות הב"ח

(ה) נב' מאי ויתר רב פפא וכו' באותה שדה קא סבר אין לו לבכור קודם חלוקה ומה דאתא ליריה אחיל אידך לא משמיה דרבא וכו' כולן קא סבר ית לו : (ג) רשב"ס ד"ה סכר וכו' לת לו מלי ממיל כ"ל ומסת' הלך ממך :

הנהגות הב"ח

(ה) נב' מאי ויתר רב פפא וכו' באותה שדה קא סבר אין לו לבכור קודם חלוקה ומה דאתא ליריה אחיל אידך לא משמיה דרבא וכו' כולן קא סבר ית לו : (ג) רשב"ס ד"ה סכר וכו' לת לו מלי ממיל כ"ל ומסת' הלך ממך :

הנהגות הב"ח

(ה) נב' מאי ויתר רב פפא וכו' באותה שדה קא סבר אין לו לבכור קודם חלוקה ומה דאתא ליריה אחיל אידך לא משמיה דרבא וכו' כולן קא סבר ית לו : (ג) רשב"ס ד"ה סכר וכו' לת לו מלי ממיל כ"ל ומסת' הלך ממך :

הנהגות הב"ח

(ה) נב' מאי ויתר רב פפא וכו' באותה שדה קא סבר אין לו לבכור קודם חלוקה ומה דאתא ליריה אחיל אידך לא משמיה דרבא וכו' כולן קא סבר ית לו : (ג) רשב"ס ד"ה סכר וכו' לת לו מלי ממיל כ"ל ומסת' הלך ממך :

הנהגות הב"ח

(ה) נב' מאי ויתר רב פפא וכו' באותה שדה קא סבר אין לו לבכור קודם חלוקה ומה דאתא ליריה אחיל אידך לא משמיה דרבא וכו' כולן קא סבר ית לו : (ג) רשב"ס ד"ה סכר וכו' לת לו מלי ממיל כ"ל ומסת' הלך ממך :

הנהגות הב"ח

(ה) נב' מאי ויתר רב פפא וכו' באותה שדה קא סבר אין לו לבכור קודם חלוקה ומה דאתא ליריה אחיל אידך לא משמיה דרבא וכו' כולן קא סבר ית לו : (ג) רשב"ס ד"ה סכר וכו' לת לו מלי ממיל כ"ל ומסת' הלך ממך :

(ה) נב' מאי ויתר רב פפא וכו' באותה שדה קא סבר אין לו לבכור קודם חלוקה ומה דאתא ליריה אחיל אידך לא משמיה דרבא וכו' כולן קא סבר ית לו : (ג) רשב"ס ד"ה סכר וכו' לת לו מלי ממיל כ"ל ומסת' הלך ממך :

